

KUNGL. UNIVERSITETETS BIBLIOTEK

UPPSALA

Landsmålsarkivet

1305:2. Medelpad

Borgsjö s:n.

Lyranberg, Sines. 1926.

Om nylig hushållning efter
P. J. Walter från Borgsjö, Medelpad.

T 1

5 H. 42

Mjölklushällning:

Beredning av tåte av tåtorsten.

Walter var vallpojke, då han var ung. Han var flera sämnar i fäbodarna. Han brukade därvid plocka tåtorsten och taga loss bladen från växten. Bladen lades sedan i en liten träbunke, och på dem silades spenvarm mjölk. Sedan fick det stå under några dagar. Då bildades det på botten liksom ett stannigt lager. Den övre delen av mjölken slops då bort, och man silade på ny mjölk. Då detta fått stå ytterligare ett par dagar var tåten färdig.

Det kan också hända, att om kor ute på betet

äta sötört, så erhålles läte, om
mjölken får stå någon dag.

32 2

Självsurrnad mjölk. (sursmjölk)

33. 2

På våren, innan man skulle flytta till jäbadasen, brukade man slå sötmjölk i stora säar, som rymde 40 till 50 kannor. Dessa säar hade man i källaren. Där fick då mjölken stå och själsurra, var efter större delen av vasslans slags bost. Man behövde mjölk under 3-4 dagar för att fylla en dylik sä.

Denna mjölk fick i regel stå ett par månader och användes uppblandad med sötmjölk vid slaktertiden.

En historia om baran.

54 4

Al. Ers kärningen i Borgsjö var hällen för att ha baran. Nu hade vi i mitt föräldrahem ett par drängar, en dansk Peder Voulfsback och svensk Lundell. De beslöt sig för att bränna pukskiten, för att se om kärningen verkligen hade baran. Man samlade därför skit, och så gick man en torsdagskvatt i nytändningen till ett vägskäl och stände på nio olika slags ved. Då veden brann, kom olyckligtvis kärningen förbi, och därmed var han också brännmärkt som innehavare av baran. Nu sägs det om kär-

singen, att han skulle ha haft
svårt för att dö och skrikit
och vrålat ofantligt — ett
yltastigare bevis för hans
skuld att ha baran.